

guaranteed possibility is realized; 3) it is fundamentally important to recognize that both parties to the process – the victim and the accused (defendant), as well as the plaintiff and the respondent – are holders of the right to a fair trial, regardless of who initiated the judicial process.

It is argued that: 1) the right to a fair trial in statics constitutes a structural element of a person's legal status, representing a set of potential opportunities guaranteed by the rule of law (such as filing a lawsuit, submitting motions for certain procedural actions in court, appealing final court decisions to higher courts, and establishing judicial oversight of the enforcement of court decisions). The exercise of these opportunities ensures judicial protection of other rights, freedoms, and legitimate interests of a person through the issuance of a just decision; 2) the right to a fair trial in dynamics consists of the legally recognized possibilities granted by the national legislation of Ukraine, allowing legally competent subjects to engage in lawful behavior in legal relations (such as filing lawsuits, submitting motions for procedural actions in court, appealing final court decisions in higher courts, and ensuring judicial oversight of the enforcement of court decisions) with the aim of judicial protection of their other rights, freedoms, and legitimate interests. This right is ensured by the corresponding duty of the court to issue a just decision and is guaranteed by the state.

Keywords: *right to a fair trial, concept of «right to a fair trial», right to a fair trial in statics, right to a fair trial in dynamics, legal status of a person, legal relations, constitutional legal relations, law enforcement relations, procedural legal relations, subjective right, subjective right of the authorized party in legal relations, capabilities of the subject of legal relations, legal obligation of the obligated party in legal relations.*

УДК 342.9:336.2

DOI: 10.31733/2078-3566-2024-5-42

Катерина РЕМЕЗ[©]

аспірант

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Розкрито досвід правового регулювання відповідальності за податкові правопорушення. Визначено, що податкова система – це основа функціонування будь-якої держави. Від ефективності податкового законодавства та його дотримання залежить економічна стабільність. Незважаючи на важливість податкової системи, порушення податкового законодавства є поширеним явищем як в Україні, так і за її межами.

Здійснено огляд основних положень податкового законодавства зарубіжних країн (Франції, Німеччини, Польщі, Нідерландів, США). Охарактеризовано види податкових санкцій, що становлять підставу для юридичної відповідальності.

Під час дослідження було детерміновано, що особливістю правового регулювання у сфері податкових правопорушень у Франції є наявність великої кількості превентивних заходів. Наприклад, якщо суб'єкт оподаткування планує фінансові операції, то він може завчасно отримати консультації щодо необхідних розмірів сплати податку чи виправлення податкової декларації. Виокремлено досвід Польщі у сфері відповідальності за податкові правопорушення та зазначено, що в цій країні податкова відповідальність базується на принципі соціальної відповідальності – якщо суб'єкт декларування притягується до відповідальності, то поряд із штрафними санкціями він втрачає право на податкові пільги, якими користувався до порушення законодавства у сфері оподаткування. Визначено, що у податковому законодавстві Німеччини застосовується принцип безкарності до тих, хто зможе повністю виправити неправильні відомості за всі податкові правопорушення податкового виду до закінчення строку давності. Виявлено, що на застосування фінансової відповідальності за податкові правопорушення у США впливають такі чинники, як надто ускладнена система контролюючих органів та три рівні податкової системи (федеральний, штатний, місцевий). Водночас Нідерланди надають право платникам податків – нерезидентам на базові пільги.

У висновку на основі досвіду зарубіжних країн визначено напрями його можливої імплементації в податкову систему України.

Ключові слова: *зарубіжний досвід, податки, відповідальність, санкції, податкові системи, правове регулювання, податковий контроль, податкові санкції.*

Постановка проблеми. Податкова система – це основа функціонування будь-якої держави. Від ефективності податкового законодавства та його дотримання залежить економічна стабільність, розвиток соціальних програм і забезпечення потреб держави та місцевих громад.

Саме тому держава повинна мати дієві механізми щодо попередження та притягнення до відповідальності винних суб'єктів, що вчинили неправомірні діяння. Одним із таких механізмів є інститут адміністративної та фінансової відповідальності за податкові правопорушення.

Слід зауважити, що порушення податкового законодавства є поширеним явищем як в Україні, так і за її межами. З іншого боку, важливим і стратегічним напрямом є інтеграція України до європейської спільноти країни. Одним із ключових аспектів цього процесу є гармонізація податкової політики України щодо відповідальності в цій сфері з нормами ЄС. Саме тому є актуальним аналіз правового регулювання відповідальності за порушення податкового законодавства в зарубіжних країнах.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Окремі аспекти зарубіжного досвіду правового регулювання відповідальності за податкові правопорушення вивчали В. Андрущенко, І. Галушак, П. Гега, Я. Греца, Ю. Гринь, С. Данілов, Ю. Козаченко, С. Корецька, І. Кохан, О. Мащенко, О. Сушкова, В. Теремецький, Т. Тучак, Р. Усенко та інші вчені.

Проте вивчення стану наукової розробки проблематики правового регулювання відповідальності за податкові правопорушення в зарубіжних країнах засвідчило відсутність комплексних напрацювань та окреслених шляхів імплементації передового досвіду в українську правничу систему.

Метою статті є аналіз міжнародного досвіду правового регулювання відповідальності за податкові правопорушення та визначення шляхів його імплементації в Україні.

Виклад основного матеріалу. Україна, як демократична правова держава, є учасником багатьох міжнародних договорів у сфері оподаткування. Наприклад, одним із таких міжнародних документів, котрий Україна має імплементувати у національне законодавство, є Директива ради (ЄС) 2016/1164 від 12.07.2016 про встановлення правил протидії практикам ухилення від сплати податків, що мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку країни. Директива застосовується до всіх платників податків, що підлягають оподаткуванню на прибуток [3].

Варто зазначити, що складовою євроінтеграційного курсу України, відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, є адаптація податкового законодавства України до стандартів правової системи ЄС із питань оподаткування. Такі стандарти базуються на загальних принципах європейського права щодо податкових відносин, на судовій практиці Суду ЄС, а також на податковому законодавстві держав-членів ЄС [7, с. 120]. Саме тому важливим аспектом в імплементації зарубіжного досвіду є адаптація Україною підписаних угод.

Зокрема, розглянемо та проаналізуємо правове регулювання відповідальності за податкові правопорушення в окремих країнах Європи та Америки. Так, у Франції відповідальність за податкові правопорушення регулюється Загальним податковим кодексом [9]. У цій країні немає єдиного соціального внеску (податку), а система соціального страхування і забезпечення є надзвичайно складною. Передбачено, зокрема, податкові пільги за віком. Податковий контроль має три рівні. На першому (le contrôle formel) функції податкової служби обмежені перевіркою формальної правильності реквізитів поданої декларації та випискою податкового повідомлення. У разі виникнення будь-якої неясності на другому рівні перевірки (le contrôle sur pièces) платнику в письмовій формі або через Інтернет надсилається перелік питань, що потребують пояснення, на що відводиться до 30 днів, а у разі необхідності документального підтвердження – до двох місяців; пов'язані з оподаткуванням документи платник має зберігати не менше шести років. У серйозних випадках надходить черга поглибленого третього рівня контролю (la verification approfondie), що проводиться у режимі розслідування, про що попередньо інформують платника. Цю перевірку здійснюють фахівці Генеральної інспекції фінансів (Inspection Générale des Finances). Щоправда, ризик потрапити під контроль третього рівня порівняно невеликий. З-поміж мільйонів платників подібних перевірок зазнають здебільшого бізнесмени у сфері ресторанного бізнесу і будівництва, які мають справу з розрахунками готівкою, а також господарськими

операціями, пов'язаними зі сплатою ПДВ [4, с. 29, 31].

Усі податкові правопорушення у Франції поділяються на суттєві та несуттєві. Водночас фахівці та експерти зазначають, що французькі платники податків характеризуються високою правовою свідомістю. Також важливим аспектом французького податкового законодавства є так зване «право на помилку» для осіб, які задекларували доходи та вчасно сплатили всі податки, проте це діє при несуттєвих правопорушеннях. Ще однією особливістю правового регулювання у сфері податкових правопорушень у Франції є велика кількість превентивних заходів. Наприклад, якщо суб'єкт оподаткування планує фінансові операції, то він може завчасно отримати консультації щодо необхідних розмірів сплати податку чи виправлення податкової декларації.

Що ж до Федеративної Республіки Німеччини, то в цій країні податкові правопорушення врегульовані Законом про податковий кодекс, що містить усі види відповідальності.

Стосовно запобігання правопорушенням у податковій сфері у ст. 371 Податкового кодексу Німеччини зазначено, що той, «хто повністю виправить неправильні відомості за всі податкові правопорушення податкового виду, не буде покараний за ці податкові правопорушення, проте інформація має бути надана про всі не передбачені законом податкові злочини податкового виду не більш ніж за останні десять календарних років. Безкарність не застосовується, якщо у разі виправлення, доповнення чи складання одного з податкових злочинів, про які не повідомлялося, закінчився строк давності». Тобто інформація має бути надана про всі не передбачені законом податкові злочини податкового виду, але не менше ніж про всі податкові злочини податкового виду за останні десять календарних років. При цьому принцип безкарності застосовується лише до тих, хто зможе повністю виправити неправильні відомості за всі податкові правопорушення податкового виду до закінчення строку давності. Також ст. 240 кодексу визначено, що за несвоєчасну сплату податків нараховується пеня у розмірі одного відсотка від суми необхідного платежу [8].

Варто також зазначити, що німецька податкова система – це калейдоскоп із понад 40 податків, зборів та обов'язкових платежів, пов'язаних із економічними і соціально-побутовими явищами, зокрема таких, як податок для власників собак, церковний податок, податки на пиво, каву, полювання, розважальні заходи та ін. Принцип системи оподаткування в Німеччині: «Тягар податків має відповідати обсягу суспільних благ і послуг, що надаються платникам із боку державних органів коштом податків». Із метою урівноважування централістських і федералістських фіскальних інтересів податки поділено на три групи: 1) однозначно закріплені за конкретними бюджетами; 2) спільні для двох; 3) для всіх ланок бюджетної системи [4, с. 85].

Американська податкова система – одна з найчисленніших у світі. Фіскальні платежі (податки, збори, обов'язкові платежі, а також внески у соціальні фонди, які в США так само мають статус taxes – податків) у різних комбінаціях на федеральному, штатному і місцевому рівнях налічують майже 200 найменувань. Багатьох із них не було ще на початку XX ст. Внаслідок взаємодії фіскального федералізму з індивідуалізмом, зумовленим історичними обставинами заселення й освоєння країни і перенесенням із особистого рівня на регіонально-локальний, абсолютно ідентичних податкових систем штатів і органів місцевого самоврядування в США не існує. Третина загальної суми податків і зборів надходить у штатні та місцеві бюджети. Перевага подібних пропорцій розподілу податкових доходів полягає у тому, що саме на регіональному, а ще більше на локальному рівнях повною мірою діють економічні та соціальні стимули справно платити податки. Адже на нижчому рівні більш помітні забезпечувані коштом податків суспільні блага [4, с. 132].

У США всі порушення податкового законодавства поділяються на дві категорії: злочини та інші порушення, що не класифікуються як злочини згідно із законодавством. Ухилення, уникнення або спроба ухилення чи уникнення сплати законно встановлених податків є одними із найсерйозніших податкових злочинів у США. Крім санкцій, передбачених Кодексом внутрішніх доходів, особи, винні у таких порушеннях, заносяться в різноманітні інформаційні реєстри й так звані чорні списки. Це призводить до відчутних обмежень для порушників, які можуть мати намір отримати кредит чи займатися фінансовою діяльністю, в тому числі службою у державному секторі [5, с. 7].

Відповідальність у США характеризується посиленими санкціями порівняно з Францією та Німеччиною. Податковий кодекс США складний, і його розділи слід

розглядати в контексті не тільки кодексу, але й таких документів, як Положення про Міністерство фінансів, а також судові рішення, що інтерпретують Податковий кодекс США. Це є характерним для цієї країни, адже прецедент посідає особливе місце серед джерел права у США. Основоположним принципом американської правової системи є принцип дотримання судового прецеденту.

Науковці зазначають, що на застосування фінансової відповідальності за податкові правопорушення у США впливають такі чинники, як надто ускладнена система контролюючих органів (лише органів місцевого самоврядування понад 80 тис.), три рівні податкової системи (федеральний, штатний, місцевий) з різними податками і їхніми ставками, іншими особливостями; складний механізм сплати з урахуванням великої кількості пільг та їхня нестабільність тощо [1, с. 121]. Щодо відповідальності за несплату податків слід зазначити, що вона може бути як фінансовою, так і кримінальною.

Наприклад, за несплату податків передбачено такий вид штрафу, як комбінований, що поєднує штраф у 5 % від несплаченої суми та 50 % від суми, котру платник податку отримав би у разі розміщення цих коштів у банку (із урахуванням стандартних банківських ставок), а відповідно до ст. 7203 розділу 26 Кодексу внутрішніх державних доходів несвоєчасне подання податкової декларації може кваліфікуватись як податкове правопорушення і злочин з накладенням штрафу або позбавленням волі на строк до 1 року [2, с. 35].

Відповідальність за податкові правопорушення у Польщі регулюється законами «Ординація податкова» від 29.08.1997, «Про принципи реєстрації та ідентифікації платників податків і зборів» від 13.10.1995, Фінансовим кримінальним кодексом 1999 р., Кодексом адміністративних процедур 1960 р. Відповідно до польської моделі фінансової відповідальності саме службова особа є суб'єктом податкового правопорушення, а юридична особа несе додаткову відповідальність [6, с. 125].

У Польщі відповідальність за податкові правопорушення базуються на принципі соціальної відповідальності. Так, якщо суб'єкт декларування притягується до відповідальності, то поряд зі штрафними санкціями суб'єкт втрачає право на податкові пільги, котрими користувався до порушення законодавства у сфері оподаткування.

Контроль за дотриманням податкового законодавства у Польщі здійснюється як у межах держави (департаментами «Податки і збори», «Головний інспекторат фінансового контролю», «Адміністративно-бюджетне бюро» у складі Міністерства фінансів), так і на рівні воєводств (кожне має власну фінансову палату, а більшість – фінансові управління). Фінансові управління контролюють правильність розрахунку і своєчасність сплати податків, накладають санкції за порушення податкового законодавства. Натомість фінансові палати ведуть контроль за діяльністю фінансових управлінь, перевіряють річні фінансові звіти найбільш великих платників податків [4].

Податкова служба Нідерландів (Belastingdienst), що працює над національним податковим законодавством, є установою Міністерства фінансів (Ministerie van Financiën). Служба відповідає за збір податків і внесків на соціальне страхування. Голландська система оподаткування поділяє різні типи оподатковуваного доходу на три групи, кожна з яких має власну ставку [10]: 1) оподатковуваний дохід від прибутку, зайнятості та власності на житло (заробітна плата, пенсії, соціальні виплати та вартість нерухомості, зайнятої власником); 2) оподатковуваний дохід від відсотків; 3) оподатковуваний дохід від заощаджень та інвестицій. Belastingdienst автоматично вираховує відсоток із місячної заробітної плати фізичної особи. Однак наприкінці кожного року потрібно подати податкову декларацію (belastingaangifte) і задекларувати свої доходи та майно. Особи отримують остаточне податкове повідомлення та у деяких випадках – податкову знижку. Платники податків – нерезиденти мають право на базові пільги в податковій графі III під час визначення власних вигід від інвестицій та заощаджень у Нідерландах. До категорії прямих податків, що стягуються національним урядом, належать: податок на прибуток, корпоративний податок, податок на спадщину та дарування. Окрім прямого оподаткування фізичних осіб, уряд Нідерландів також стягує деякі непрямі податки, зокрема: податок на додану вартість, акцизний збір, податок із легкових автомобілів і мотоциклів, податок на споживання безалкогольних напоїв та іншої продукції, податок на великогазові транспортні засоби. Крім загальнонаціональних податків, кожен житель Нідерландів повинен платити місцеві податки своїй міській раді (gemeente) [4].

Висновок. Таким чином, оцінюючи міжнародний досвід правового регулювання оподаткування, справедливо дійти висновку про необхідність використання зарубіжної

практики та її подальшу імплементацію в національне українське адміністративне та податкове законодавство. Досвід зарубіжних країн вказує на потребу удосконалення податкової системи України в напрямках: впровадження різних штрафних санкцій залежно від тяжкості чи повторності правопорушення (на прикладі податкової моделі США), надання платникам податків – нерезидентам права на базові пільги (на прикладі законодавства Нідерландів, Польщі та деяких інших країн), удосконалення системи нарахування пені, зважаючи на німецький досвід.

Крім того, доречним вбачаємо вдосконалення чинного законодавства з урахуванням вивченого позитивного зарубіжного досвіду, насамперед шляхом внесення змін до:

1. Податкового кодексу України. Зокрема, слід визначити на законодавчому рівні склад правопорушення у вигляді його вчинення з необережності, що стане пом'якшуючою обставиною під час притягнення платника податків до відповідальності, доповнивши ст. 112-1 Податкового кодексу України;

2. Кримінального кодексу України, а саме доповнення ст. 212 КК України «Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)» частиною другою – посилення санкції за повторне ухилення від сплати податків. Згідно з чинним законодавством кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків не залежить від того, чи вчинила особа правопорушення вперше або ж повторно. Недостатньо посилена відповідальність за ухилення від сплати податків не створює достатнього стримування для правопорушників. Тому доцільно запровадити більш суворе покарання за повторне ухилення від сплати податків, ніж за перше правопорушення.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн : навч. посібник. Ірпінь : Ун-т держ. фіскал. служби України, 2021. 210 с.
2. Бабенко А. Ю., Небесна М. О. Правове регулювання відповідальності за порушення митного законодавства у зарубіжних країнах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція*. 2021. № 53. С. 34–39.
3. Директива Ради (ЄС) 2016/1164 від 12 липня 2016 року про встановлення правил протидії практикам ухилення від сплати податків, які мають безпосередній вплив на функціонування внутрішнього ринку. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-16#Text.
4. Інформаційна довідка : Податкова система країн-членів ЄС. Липень, 2022. № 11. USAID. 20 с. URL : <https://internews.ua/storage/app/media/rang/InfoNotes/PDF/11-podatкова-sistema-krain-chleniv-es.pdf>.
5. Манукян А. А. Відповідальність за порушення норм податкового законодавства : дис. ... д-ра філос. : 081 Право / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2024. 224 с.
6. Смакограй М. К. Правове регулювання фінансової відповідальності за податкові правопорушення в Україні : дис. ... д-ра філос. : 081 Право / КНЕУ. Київ, 2024. 238 с.
7. Усенко Р. А. Фінансові санкції за законодавством України : монографія. Київ : Дакор, 2007. 168 с.
8. Abgabenordnung (AO). *buzer.de*. URL : <https://www.buzer.de/AO.htm>.
9. Code général des impôts. *Legifrance*. URL : https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069577/.
10. The Dutch tax system. *Expatica*. URL : <https://www.expatica.com/nl/finance/taxes/netherlands-tax-system-103981/>.

Надійшла до редакції 28.11.2024

Прийнято до опублікування 06.12.2024

References

1. Andrushchenko, V. L., Tuchak, T. V. (2021) Podatkovi systemy zarubizhnykh krain [Tax systems of foreign countries] : navch. posibnyk. Irpin : Un-t derzh. fiskal. sluzhby Ukrainy. 210 p. [in Ukr.].
2. Babenko, A. Yu., Nebesna, M. O. (2021) Pravove rehuliuвання vidpovidalnosti za porushennia mytnoho zakonodavstva u zarubizhnykh kraïnakh [Legal regulation of liability for violation of customs legislation in foreign countries]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriia : Yurysprudentsiia*. № 53, pp. 34–39. [in Ukr.].
3. Dyrektyva Rady (leS) 2016/1164 vid 12 lypnia 2016 roku pro vstanovlennia pravyl protydiï praktykam ukhylennia vid splaty podatkov, yaki maiut bezposeredniy vplyv na funktsionuvannia vnutrishnoho rynku [Council Directive (EU) 2016/1164 of 12 July 2016 laying down rules against tax avoidance practices that directly affect the functioning of the internal market]. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_022-16#Text. [in Ukr.].
4. Informatsiynna dovidka : Podatkova sistema krain-chleniv YeS [Informational reference : Tax system of EU member states]. Lypen, 2022. № 11. USAID. 20 s. URL : <https://internews.ua/storage/app/media/rang/InfoNotes/PDF/11-podatкова-sistema-krain-chleniv-es.pdf>. [in Ukr.].
5. Manukian, A. A. (2024) Vidpovidalnist za porushennia norm podatkovoho zakonodavstva [Liability for violation of tax legislation] : dys. ... d-ra filos. : 081 Pravo / Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava

Mudroho. Kharkiv. 224 p. [in Ukr.].

6. Smakohrai, M. K. (2024) Pravove rehuliuвання finansovoї vidpovidalnosti za podatkovі pravoporushennia v Ukraini [Legal regulation of financial liability for tax offenses in Ukraine] : dys. ... d-ra filos. : 081 Pravo / KNEU. Kyiv. 238 p. [in Ukr.].

7. Usenko, R. A. (2007) Finansovi sanktsii za zakonodavstvom Ukrainy [Financial sanctions according to the legislation of Ukraine] : monohrafiia. Kyiv : Dakor. 168 p. [in Ukr.].

8. Abgabenordnung (AO). *buzer.de*. URL : <https://www.buzer.de/AO.htm>.

9. Code général des impôts. *Legifrance*. URL : https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006069577/.

10. The Dutch tax system. *Expatica*. URL : <https://www.expatica.com/nl/finance/taxes/netherlands-tax-system-103981/>.

ABSTRACT

Kateryna Remez. International experience of legal regulation of liability for tax offenses and ways of its implementation in Ukraine. The experience of legal regulation of liability for tax offenses is disclosed. It was determined that the tax system is the basis of the functioning of any state. Economic stability depends on the effectiveness of tax legislation and its compliance. despite the importance of the tax system, violation of tax legislation is a common phenomenon both in Ukraine and abroad.

A review of the main provisions of the tax legislation of foreign countries (France, Germany, Poland, the Netherlands, the USA) was conducted. The types of tax sanctions that serve as a basis for liability are characterized.

Also, during the research, it was determined that a feature of the legal regulation in the field of tax offenses in France is a large number of preventive measures. For example, if a tax subject is planning financial transactions, I can get advice in advance on the required amount of tax payment or correction of the tax return. The experience of Poland in the field of liability for tax offenses is singled out and it is stated that tax liability is based on the principle of social responsibility – if the subject of the declaration is brought to justice, then, along with fines, the subject loses the right to tax benefits that he used before violating the legislation in the field of taxation. It has been determined that in German tax law the principle of impunity applies to those who can fully correct incorrect information for all tax offenses of the tax type before the expiration of the statute of limitations. It is highlighted that the application of financial responsibility for tax offenses in the USA is influenced by such factors as an overly complicated system of control bodies and three levels of the tax system (federal, state, local). At the same time, the Netherlands entitles non-resident taxpayers to basic benefits.

In the conclusion, based on the experience of foreign countries, directions for possible implementation into the tax system of Ukraine are determined.

Keywords: foreign experience, taxes, responsibility, sanctions, tax systems, legal regulation, tax control, tax sanctions.

УДК 342.95

DOI: 10.31733/2078-3566-2024-5-43

Володимир ШАТОХІН[©]

аспірант

(Дніпровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

СИСТЕМА СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА НА ТРАНСПОРТІ

Розглянуто проблематику визначення системи суб'єктів публічного контролю за додержанням законодавства на транспорті. Зауважено, що система суб'єктів публічного контролю на транспорті – це складна взаємодія різних органів та установ, покликаних забезпечувати дотримання законодавства у сфері транспорту та безпеки руху. Визначено зміст поняття «суб'єкти публічного контролю за додержанням законодавства на транспорті»; наголошено, що такі суб'єкти є суб'єктами правовідносин. З'ясовано, як співвідносяться між собою поняття «суб'єкти державного контролю», «суб'єкти громадського контролю», «суб'єкти публічного контролю». Запропоновано окреслити такі функції суб'єктів публічного контролю за додержанням законодавства на транспорті: нормотворчу; функцію ліцензування та сертифікації; функцію безпосереднього застосування контрольних заходів; сервісну функцію; інформаційну функцію. Підтримано позиція авторів про пріоритетність поширення децентралізації управління транспортними перевезеннями та

© В. Шатохін, 2024

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-4825-2599>

d_alpaa@dduvs.edu.ua